Europos Parlamentas
2019-2024

Užsienio reikalų komitetas

2023/2108(INI)

02.10.2023

PRANEŠIMO PROJEKTAS

ES pozicijos dėl JT privalomos priemonės dėl verslo ir žmogaus teisių, visų pirma dėl galimybės naudotis teisių gynimo priemonėmis ir aukų apsaugos, formavimas
(2023/2108(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėja: Heidi Hautala

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 9

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

ES pozicijos dėl JT privalomos priemonės dėl verslo ir žmogaus teisių, visų pirma dėl galimybės naudotis teisių gynimo priemonėmis ir aukų apsaugos, formavimas (2023/2108(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 3, 8, 21 ir 23 straipsnius,

– atsižvelgdamas į JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus (JTPP), kuriuos Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba priėmė 2011 m. birželio 16 d. rezoliucijoje 17/4,

– atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 26 d. JT žmogaus teisių tarybos rezoliuciją 26/9,

– atsižvelgdamas į atnaujintą teisiškai privalomos priemonės projektą, kurį 2023 m. liepos 31 d. išplatino Neribotos sudėties tarpvyriausybinės darbo grupės (OEIGWG) pirmininkas ir pranešėjas,

– atsižvelgdamas į 2022 m. liepos 28 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 76/300 dėl žmogaus teisės į švarią, sveiką ir tvarią aplinką,

– atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 7 d. Afrikos žmogaus ir tautų teisių komisijos rezoliuciją dėl verslo ir žmogaus teisių Afrikoje,

– atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 10 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) nuomonę „Galimybės naudotis teisių gynimo priemonėmis verslo ir žmogaus teisių srityje gerinimas ES lygmeniu“ (angl. „Improving access to remedy in the area of business and human rights at EU level“)[1] ir į jos 2020 m. spalio 6 d. ataskaitą „Verslas ir žmogaus teisės. Galimybė naudotis teisių gynimo priemonėmis“ (angl. „Business and Human Rights – Access to Remedy“)[2],

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 20 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2023 m.,

– atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl bendrovių atsakomybės už rimtus žmogaus teisių pažeidimus trečiosiose šalyse[3],

– atsižvelgdamas į savo 2018 m. spalio 4 d. rezoliuciją dėl ES indėlio rengiant JT teisiškai privalomą žmogaus teisių priemonę tarptautinėms bendrovėms ir kitoms tarptautinio pobūdžio verslo įmonėms[4],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl 2022 m. metinės ataskaitos

[1] Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, „Improving access to remedy in the area of business and human rights at the EU level“, 2017 m.
[2] Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, „Business And Human Rights – Access To Remedy“, 2020 m.
[3] OL C 215, 2018 6 19, p. 125.
[4] OL C 11, 2020 1 13, p. 36.

dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje[5], taip pat į savo ankstesnes rezoliucijas dėl ankstesnių metinių ataskaitų,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0000/2023),

A. kadangi bendrovės yra pagrindinės ekonomikos globalizacijos, finansinių paslaugų ir tarptautinės prekybos dalyvės ir privalo laikytis visų taikomų teisės aktų bei tarptautinių sutarčių ir gerbti žmogaus teises; kadangi verslo įmonės gali daryti neigiamą poveikį žmogaus teisėms ir aplinkai, prie jo prisidėti arba būti tiesiogiai su juo susijusios; kadangi bendrovės taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį propaguojant žmogaus teises, aplinkos apsaugos standartus ir įmonių socialinę atsakomybę;

B. kadangi nuo bendrovių piktnaudžiavimo nukentėję asmenys, norėdami pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, susiduria su daugybe besidubliuojančių kliūčių; kadangi nebaudžiamumo už tarptautinių bendrovių vykdomus žmogaus teisių pažeidimus problema yra iš esmės nesprendžiama, nes pasauliniu ir regioniniu lygmenimis nesukurta tvirta ir išsami reguliavimo sistema ir nėra suderinimo šiuo klausimu;

C. kadangi 2014 m. birželio 26 d. Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba (JT ŽTT) priėmė rezoliuciją, kuria įsteigė Neribotos sudėties tarpvyriausybinę darbo grupę (OEIGWG), kad ji parengtų tarptautinę teisiškai privalomą priemonę, kuria tarptautinėje žmogaus teisių teisėje būtų reglamentuojama tarptautinių bendrovių ir kitų verslo įmonių veikla;

D. kadangi OEIGWG, kuriai nuo pat jos įsteigimo pirmininkavo Ekvadoras, iki šiol surengė aštuonias sesijas ir keletą regioninių bei kitų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus atstovus; kadangi 2023 m. liepos mėn., rengiantis devintajai OEIGWG sesijai, kurią numatyta surengti 2023 m. spalio 23–27 d., pirmininkas išplatino atnaujintą priemonės projektą;

E. kadangi ES ir valstybių narių pozicija dėl OEIGWG darbo šiek tiek pasikeitė; kadangi, nesant derybų įgaliojimų, ES atstovas OEIGWG sesijose dalyvavo tik kaip stebėtojas ir pateikė tik bendro pobūdžio pareiškimus;

F. kadangi vėliau ES valstybių narių pozicija palaipsniui keitėsi ir kai kurios iš jų aktyviai dalyvavo pastarojo meto OEIGWG sesijose; kadangi Prancūzija ir Portugalija prisijungė prie pirmininko draugų grupės ir padeda pirmininkui rengti regioninių blokų bendro sutarimo pasiūlymus; kadangi tarp savo prioritetų žmogaus teisių forumuose 2023 m. Taryba nurodė savo įsipareigojimą „aktyviai dalyvauti“ JT diskusijose dėl teisiškai privalomos priemonės ir pareiškė esanti pasirengusi bendradarbiauti su OEIGWG pirmininku ir pirmininko draugų grupe „kad būtų išnagrinėti būdai parengti bendru sutarimu grindžiamą priemonę, kuri galėtų veiksmingai sustiprinti aukų apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas visame pasaulyje“;

G. kadangi Parlamentas nuolat rėmė JT diskusijas dėl teisiškai privalomos priemonės, be

[5] OL C 214, 2023 6 16, p. 77.

kita ko, priimdamas keletą rezoliucijų, kuriose ES ir valstybės narės raginamos konstruktyviai dalyvauti derybose;

H. kadangi pastaraisiais metais ES inicijavo keletą teisėkūros iniciatyvų, kuriomis siekiama reguliuoti verslo veiklą žmogaus teisių ir su aplinka bei klimatu susijusių įsipareigojimų srityje;

I. kadangi kelios ES valstybės narės neseniai priėmė teisės aktus dėl privalomo išsamaus patikrinimo, o kai kurios kitos valstybės narės svarsto galimybę sekti jų pavyzdžiu;

J. kadangi ES nepriklausančiose šalyse buvo priimtos arba šiuo metu svarstomos reglamentavimo iniciatyvos, įskaitant teisės aktus, dėl verslo ir žmogaus teisių;

Bendrosios pastabos ir tarptautinė verslo ir žmogaus teisių sistema

1. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į dabartinį globalizacijos mastą ir verslo veiklos bei vertės grandinių internacionalizavimą, naudojimasis žmogaus teisėmis visame pasaulyje apskritai neišvengiamai priklauso nuo bendrovių elgesio;

2. tvirtai remia visapusišką tarptautinių atsakingo verslo elgesio standartų įgyvendinimą ES ir už jos ribų, siekiant papildyti ir sustiprinti JTPP įgyvendinimą;

3. pabrėžia, kad įmonių socialinė atsakomybė tik savanorišku pagrindu gali lemti rinkos iškraipymus ir nesąžiningą konkurenciją įmonėms, kurios nusprendžia laikytis tarptautinių standartų arba kurioms taikomi nacionaliniai ar regioniniai įpareigojimai; todėl palankiai vertina dabartinį perėjimą, kiek tai susiję su norminiais pokyčiais, nuo „švelniosios“ teisės iniciatyvų prie privalomų standartų;

4. pabrėžia, kad svarbu panaikinti teisines ir reguliavimo spragas, kuriomis naudojasi tarptautinės bendrovės ir investuotojai žmogaus teisių ir aplinkos sąskaita;

5. susirūpinęs pažymi, kad vis dar yra daug procedūrinių, esminių ir praktinių kliūčių, susijusių su nukentėjusiųjų teise kreiptis į teismą, įskaitant sunkumus nustatant kompetentingą teismą, kliūtis, susijusias su jurisdikcijos standartais, trumpais teisės aktuose nustatytais senaties terminais, pernelyg didele įrodinėjimo pareiga, ribota atsakomybe dėl įmonių uždangos (angl. *corporate veil*), galimybe pasinaudoti teisiniu atstovavimu ir informacija, taip pat kita ieškovų ir atsakovų nelygybe;

6. tvirtai remia darbą, atliekamą Jungtinėse Tautose pasitelkiant OEIGWG, siekiant parengti šią priemonę; teigiamai vertina rotuojančių pirmininkų iš Ekvadoro darbą vadovaujant šioms sudėtingoms pastangoms ir palankiai vertina pagalbinį pirmininko draugų grupės vaidmenį;

7. ragina OEIGWG pirmininką ir JT valstybes nares užtikrinti, kad derybos būtų vedamos skaidriai ir prasmingai įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pilietinę visuomenę, profesines sąjungas ir privatųjį sektorių; be to, primygtinai tvirtina, kad svarbu užtikrinti aktyvų visų regionų dalyvavimą, siekiant sukurti veiksmingą priemonę, kuri atspindėtų pasaulinę teisinių, ekonominių ir politinių realijų, darančių poveikį žmogaus teisėms, įvairovę ir grindžiamą geriausia praktika, įgyvendinama vietos ir regionų lygmeniu; ragina regionines žmogaus teisių ir ekonomines

organizacijas padėti sudaryti palankesnes sąlygas šiam visuotiniam dalyvavimui;

ES ir valstybių narių įsitraukimas į JT procesą

8. primena, kad ES yra prisiėmusi Sutartimi grindžiamą įsipareigojimą propaguoti žmogaus teises visame pasaulyje ir JT daugiašalius bendrų problemų sprendimus, kuris dar turi būti atspindėtas jai dalyvaujant OEIGWG veikloje;

9. pripažįsta, kad OEIGWG yra vienintelis pasaulinis ir daugiašalis forumas, kuriame aptariamos privalomos verslo ir žmogaus teisių taisyklės, todėl mano, jog nepaprastai svarbu, kad ES aktyviai dalyvautų šiame procese;

10. pabrėžia, kad naujausi ES lygmens norminiai pokyčiai verslo ir žmogaus teisių srityje yra menkai susiję su teise kreiptis į teismą ir nukentėjusiųjų teisėmis, o jos yra teisiškai privalomos priemonės – pagrindinės žmogaus teisių sutarties – pagrindas; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į abiejų norminių krypčių, kurios bus taikomos skirtingais lygmenimis, papildomumą, tikslus ir taikymo sritį;

11. mano, kad ES turėtų aktyviai dalyvauti vykstančiose derybose, visų pirma toliau plėtoti teisiškai privalomos priemonės projektą, sykiu daugiausia dėmesio skirti su verslu susijusių pažeidimų aukoms, šalinti kliūtis teisingumui ir veiksmingoms teisių gynimo priemonėms ir stiprinti bendradarbiavimą remiantis tarptautinėmis perspektyvomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais; mano, kad šis dalyvavimas galiausiai padėtų užtikrinti geresnį žmogaus teisių įgyvendinimą ir užtikrinimą tarptautiniu mastu, kartu prisidedant ir prie vienodų sąlygų sudarymo tarptautiniu mastu bei sukuriant pasaulinę priemonę, kuri būtų plačiai remiama ir ratifikuota valstybių visuose regionuose, įskaitant Europą, bet ja neapsiribojant, ir kuri išliktų aktuali atsižvelgiant į nuolat kintančias su verslu susijusias grėsmes žmogaus teisėms;

12. palankiai vertina Tarybos įsipareigojimą, kad ES didins savo įsitraukimą ir aktyviai dalyvaus OEIGWG veikloje; vis dėlto mano, kad vienintelis prasmingas ir apčiuopiamas būdas įgyvendinti šį prisiimtą įsipareigojimą yra patvirtinti ES derybų įgaliojimus; todėl primygtinai ragina Komisiją rekomenduoti Tarybai kuo greičiau patvirtinti plataus užmojo derybų įgaliojimus, kad ES galėtų aktyviai dalyvauti derybose siekiant formuoti būsimą teisiškai privalomą priemonę, kurią rengiant jau gerokai pasistūmėta;

13. tuo tarpu ragina valstybes nares suderinti savo pozicijas rengiantis deryboms, siekiant apginti tvirtą, bendrą ir aiškią ES poziciją; tikisi, kad Europos išorės veiksmų tarnyba ir Komisija, ypač ES delegacija JT Ženevoje, atliks proaktyvų ir konstruktyvų vaidmenį šiame procese;

14. ragina Komisiją, Europos išorės veiksmų tarnybą ir valstybes nares proaktyviai bendradarbiauti su visomis valstybėmis partnerėmis ir savo dialoguose su ES nepriklausančiomis šalimis bei regioninėmis organizacijomis teikti pirmenybę šiai temai;

ES pozicijos dėl teisiškai privalomos priemonės elementai

15. palankiai vertina 2023 m. liepos mėn. paskelbtą atnaujintą teisiškai privalomos

priemonės projektą ir mano, kad jis yra tvirtas ir daug žadantis pagrindas siekiant daryti pažangą derybose, kartu pripažįsta, kad jį dar reikia tobulinti;

16. mano, kad teisiškai privaloma priemonė būtų suderinama su šiuo metu atliekamais norminiais pakeitimais ES lygmeniu ir juos papildytų ir taip padėtų sukurti nuoseklesnę pasaulinę verslo ir žmogaus teisių teisinę sistemą;

17. pritaria plačiai teisiškai privalomos priemonės taikymo sričiai, kuria siekiama aprėpti visas verslo įmones, įskaitant tarptautinę verslo veiklą ir valstybės valdomas įmones; mano, kad sudarant lanksčias sąlygas sutarties šalims diferencijuoti, vadovaujantis savo nacionalinės teisės aktais, kaip įmonės turi vykdyti prevencijos įsipareigojimus pagal teisiškai privalomą priemonę, būtų suteikta svarbi veiksmų laisvė siekiant nacionalinio pritaikymo ir būtų užtikrintas nuoseklumas su universaliu JTPP pobūdžiu;

18. primygtinai tvirtina, kad, vadovaujantis žmogaus teisių visuotinumo ir nedalomumo principais, teisiškai privaloma priemonė turėtų aprėpti daug tarptautinių priemonių, įskaitant Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, visas pagrindines tarptautines žmogaus teisių sutartis ir pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas, tačiau jomis neapsiribojant;

19. apgailestauja dėl to, kad naujausiame projekte iš teisiškai privalomos priemonės taikymo srities buvo išbrauktos kelios nuorodos į aplinką ir klimato kaitą; mano, jog ES ir valstybės narės turėtų siekti, kad verslo veiklos poveikis aplinkai ir klimatui būtų įtrauktas į teisiškai privalomos priemonės taikymo sritį;

20. pabrėžia, kad teisiškai privaloma priemone turėtų būti numatyta plataus užmojo, visapusiška, atžvalgi ir privaloma bendrovių vykdomų žmogaus teisių pažeidimų prevencijos sistema; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad pagrindinis veiksnys, užtikrinantis plataus masto teisiškai privalomos priemonės laikymąsi, būtų sudarytos sąlygos sutarties šalims lanksčiai pritaikyti savo prevencines sistemas prie savo teisinių sistemų;

21. ragina ES ir valstybes nares, laikantis JTPP nuostatų, užtikrinti, kad pagal teisiškai privalomos priemonės prevencijos sistemą bendrovės būtų įpareigotos ypatingą dėmesį skirti savo veiklai, susijusiai su nuo konfliktų nukentėjusiomis ar okupuotomis arba aneksuotomis teritorijomis, kuriose šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų rizika yra didesnė, be kita ko, į teisiškai privalomą priemonę įtraukiant nuorodas į tarptautinę humanitarinę teisę, tarptautinę baudžiamąją teisę ir paprotinę tarptautinę teisę;

22. mano, kad įmonių pareiga prieš pradedant veiklą ir jos metu atlikti reguliarius poveikio žmogaus teisėms vertinimus ir atsižvelgti į asmenų, kuriems kyla didesnė rizika, poreikius, yra ypač svarbus teisiškai privalomos priemonės prevencijos sistemos elementas, be kita ko, integruojant lyčių aspektą, taip pat atsižvelgiant į klausimus, susijusius su grupėmis, kurioms kyla pažeidžiamumo ar marginalizacijos rizika;

23. ragina pagal teisiškai privalomą priemonę pagrindinį vaidmenį suteikti susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma numatant pareigą skatinti aktyvų ir prasmingą atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant profesines sąjungas, nevyriausybines organizacijas, čiabuvių tautas ir bendruomenines organizacijas, taip pat privatųjį sektorių, dalyvavimą įgyvendinant teisės aktus, politiką ir kitas priemones;

24. pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir valstybės narės užtikrintų, kad į teisiškai privalomą priemonę būtų įtraukta pareiga užtikrinti žmogaus teisių gynėjų, aplinkos gynėjų, žurnalistų, darbuotojų ir čiabuvių tautų bei kitų marginalizuotų grupių saugumą, ir integruotų dėmesio šioms grupėms aspektą į visą priemonę;

25. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad valstybės įgyvendintų patikimus, veiksmingus, bet ir praktinius vykdymo užtikrinimo ir atitikties stebėsenos mechanizmus; be to, pabrėžia, jog reikia reikalauti, kad bendrovės ir sutarties šalys teiktų reguliarias ir išsamias ataskaitas;

26. tikisi, kad ES ir valstybės narės, laikydamosi savo įsipareigojimo vadovautis JTPP, skatins teisiškai privalomoje priemonėje numatyti išsamias nuostatas dėl teisės kreiptis į teismą, įskaitant galimybę pasinaudoti valstybinėmis teisminėmis teisių gynimo priemonėmis;

27. pabrėžia, kad teisiškai privalomos priemonės nuostatose dėl aukų ir teisių subjektų teisių turi būti išdėstytos priemonės, kuriomis užtikrinama teisinga, pakankama, sparčiai užtikrinama, nediskriminacinė, tinkama ir lyčiai atžvalgi teisė kreiptis į teismą, individualus ar kolektyvinis žalos atlyginimas ir veiksminga teisių gynimo priemonė, kiek tai susiję su žmogaus teisių pažeidimais, kuriuos lėmė arba prie kurių prisidėjo įmonės;

28. primygtinai tvirtina, kad teisiškai privaloma priemonė turi apimti sutarties šalių pareigą sukurti visapusišką ir tinkamą teisinės atsakomybės sistemą, kuri būtų atžvalgi nukentėjusiųjų poreikiams, kiek tai susiję su teisių gynimo priemone, ir kuri būtų proporcinga pažeidimo sunkumui;

29. primygtinai tvirtina, kad teisiškai privaloma priemone turėtų būti šalinamos praktinės ir procedūrinės kliūtys, su kuriomis susiduria nuo įmonių piktnaudžiavimo nukentėję asmenys siekdami teisingumo;

30. palankiai vertina pasiūlymą pagal teisiškai privalomą priemonę sukurti tarptautinį nukentėjusiems asmenims skirtą fondą, kuris teiktų teisinę ir finansinę pagalbą teisių gynimo priemonėmis norintiems pasinaudoti nukentėjusiems asmenims;

°

° °

31. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos pirmininkui ir Neribotos sudėties tarpvyriausybinės darbo grupės pirmininkui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Bendrovės yra pagrindinės ekonomikos globalizacijos, finansinių paslaugų ir tarptautinės prekybos dalyvės ir privalo laikytis visų taikomų teisės aktų bei tarptautinių sutarčių ir gerbti žmogaus teises; Jos gali daryti neigiamą poveikį žmogaus teisėms ir aplinkai, prie jo prisidėti arba būti tiesiogiai su juo susijusios. Tačiau bendrovės taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį propaguojant žmogaus teises, demokratiją ir gerą valdymą, aplinkos apsaugos standartus ir įmonių socialinę atsakomybę.

Nuo bendrovių piktnaudžiavimo nukentėję asmenys, norėdami pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, susiduria su daugybe besidubliuojančių kliūčių. Nebaudžiamumo už tarptautinių bendrovių vykdomus žmogaus teisių pažeidimus problema yra iš esmės nesprendžiama, nes pasauliniu ir regioniniu lygmenimis nesukurta tvirta ir išsami reguliavimo sistema ir nėra suderinimo šiuo klausimu.

Pastaraisiais metais ES inicijavo keletą teisėkūros iniciatyvų, kuriomis siekiama reguliuoti verslo veiklą, kiek tai susiję su žmogaus teisėmis ir aplinkos bei klimato srities įsipareigojimais, visų pirma pasiūlymą dėl ES įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvos, reglamentą, kuriuo uždraudžiami produktai, pagaminti naudojant priverčiamąjį darbą, taip pat daug sektorinių iniciatyvų, įskaitant Reglamentą dėl produktų, nesusijusių su miškų naikinimu, Konflikto zonų naudingųjų iškasenų reglamentą ir Svarbiausiųjų žaliavų aktą.

Kelios ES valstybės narės, pavyzdžiui, Prancūzija, Vokietija ir Nyderlandai, neseniai priėmė privalomo pobūdžio išsamaus patikrinimo teisės aktus, o kai kurios kitos valstybės narės svarsto galimybę sekti jų pavyzdžiu;

ES nepriklausančiose valstybėse, pavyzdžiui, Australijoje, Brazilijoje, JAV, Japonijoje, Norvegijoje, Naujojoje Zelandijoje, Kanadoje, Meksikoje, Pietų Afrikoje, Ganoje ir Šveicarijoje, buvo priimtos arba yra svarstomos reglamentavimo iniciatyvos, įskaitant teisės aktus, dėl verslo ir žmogaus teisių ir daugelis kitų šalių parengė nacionalinius veiksmų planus dėl verslo ir žmogaus teisių.

Jungtinių Tautų lygmeniu, 2014 m. birželio 26 d. JT žmogaus teisių taryba (JT ŽTT) priėmė rezoliuciją, kuria įsteigė Neribotos sudėties tarpvyriausybinę darbo grupę (OEIGWG), kad ji parengtų tarptautinę teisiškai privalomą priemonę, kuria tarptautinėje žmogaus teisių teisėje būtų reglamentuojama tarptautinių bendrovių ir kitų verslo įmonių veikla.

Iki šiol darbo grupė surengė aštuonis posėdžius ir keletą regioninių bei kitų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais. 2023 m. liepos mėn., rengiantis devintajai darbo grupės sesijai, kurią planuojama surengti 2023 m. spalio 23–27 d., pirmininkas išplatino atnaujintą priemonės projektą.

ES ir valstybių narių pozicija dėl OEIGWG darbo keitėsi. Iš pradžių visos ES valstybės narės, kurios tuo metu buvo JT ŽTT narės, balsavo prieš rezoliuciją, kuria pradėtas derybų dėl teisiškai privalomos priemonės procesas, ir, neturėdamas derybų įgaliojimų, ES atstovas OEIGWG sesijose dalyvavo tik stebėtojos teisėmis ir pateikė tik bendro pobūdžio pareiškimus.

Tačiau vėliau ES valstybių narių pozicija palaipsniui keitėsi ir kai kurios iš jų aktyviai dalyvavo pastarojo meto OEIGWG sesijose. Prancūzija ir Portugalija prisijungė prie pirmininko draugų grupės. Be to, tarp savo prioritetų žmogaus teisių forumuose 2023 m. ES

Taryba nurodė savo įsipareigojimą „aktyviai dalyvauti“ JT diskusijose dėl teisiškai privalomos priemonės ir pareiškė esanti pasirengusi bendradarbiauti su OEIGWG pirmininku ir pirmininko draugų grupe, „kad būtų išnagrinėti būdai parengti bendru sutarimu grindžiamą priemonę, kuri galėtų veiksmingai sustiprinti aukų apsaugą ir užtikrinti vienodas sąlygas visame pasaulyje“.

Susijusios bendruomenės, čiabuvių tautos, profesinės sąjungos, pilietinės visuomenės nariai, mokslininkai ir ekspertai visame pasaulyje labai ir vis daugiau domisi JT lygmens diskusijomis dėl teisiškai privalomos priemonės, telkia paramą joms ir daug iš jų tikisi.

Parlamentas nuolat rėmė JT diskusijas dėl teisiškai privalomos priemonės, be kita ko, keliose rezoliucijose. Kadangi derybos dėl teisiškai privalomos priemonės įgauna pagreitį, buvo manoma, kad svarbu pabrėžti dabartinę Parlamento poziciją, atsižvelgiant į naujausius pokyčius tiek ES, tiek JT lygmeniu, ir pakartoti, kad ES turi patvirtinti plataus užmojo derybų įgaliojimus, kad galėtų ryžtingai dalyvauti diskusijose.